FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT JEAN MISCHO

föredraget den 24 juni 1999 *

1. Förevarande mål rör ett överklagande från 65 tjänstemän och före detta tjänstemän vid kommissionen med placering vid Institutet för transuraner i Karlsruhe, Tyskland, riktat mot den dom som förstainstansrätten meddelat den 10 juli 1997 [1] (nedan kallad den överklagade domen).

2. Samtliga dessa personer var även sökande i mål T-64/92, Chavane de Dalmassy m.fl. mot kommissionen, [2] i vilket förstainstansrätten meddelade dom den 27 oktober 1994 (nedan kallad Chavane de Dalmassy-domen). Förevarande talan gäller hur nämnda dom har följts.

3. Enligt artikel 64 i Tjänsteföreskrifter för tjänstemän i Europeiska gemenskaperna (nedan kallade tjänsteföreskrifterna) och artikel 20 i Anställningsvillkor för övriga anställda i Europeiska gemenskaperna skall tjänstemännens och de tillfälligt anställdas löner korrigeras med en koefficient som beräknats med utgångspunkt från levnadskostnaderna på de olika anställningsorterna, så att de anställda oavsett anställningsort ges samma köpkraft.

4. Fram till antagandet av rådets förordning (EKSG, EG, Euratom) nr 3161/94 av den 19 december 1994 om anpassning, från och med den 1 juli 1994, av löner och pensioner till tjänstemän och övriga anställda i Europeiska gemenskaperna och de korrigeringskoefficienter som tillämpas, [3] tillämpades samma korrigeringskoefficient på de löner som uppbars av klagandena, vilka var placerade i Karlsruhe, som den korrigeringskoefficient som var tillämplig på tjänstemän med placering i Bonn, vilket var Förbundsrepubliken Tysklands huvudstad fram till oktober 1990.

5. Efter det att Berlin hade blivit Tysklands huvudstad lade kommissionen, den 4 september 1991, till rådet fram ett förslag (SEC (91) 1612 slutlig) om förordning om antagande med retroaktiv verkan från den 1 oktober 1990 av dels en korrigeringskoefficient för Tyskland, beräknad med utgångspunkt från levnadskostnaderna i Berlin, dels särskilda korrigeringskoefficienter för Bonn och Karlsruhe.

6. Den 19 december 1991 antog rådet förordning (EKSG, EG, Euratom) nr 3834/91 om anpassning från och med den 1 juli

* Originalspråk: franska.

1 — Mål T-81/96, Apostolidis m.fl. mot kommissionen (REGP 1997, s. I-A-207 och s. II-607).

2 — REGP 1994, s. I-A-227 och s. II-723.

3 — EGT L 335, s. 1.

1991 av löner och pensioner till tjänstemän och övriga anställda i Europeiska gemenskaperna och de korrigeringskoefficienter som tillämpas.[4] I denna förordning fastställdes bland annat en korrigeringskoefficient för Tyskland som hade beräknats med utgångspunkt från levnadskostnaderna i den tidigare huvudstaden Bonn, samt en särskild korrigeringskoefficient för Berlin.

7. I januari 1992 erhöll var och en av klagandena ett extra lönebesked i vilket korrigeringskoefficienten för Tyskland tillämpades, vilken hade beräknats med utgångspunkt från levnadskostnaderna i Bonn.

8. Klagandena väckte talan mot dessa lönebesked och förstainstansrätten ogiltigförklarade i den ovannämnda Chavane de Dalmassy-domen av den 27 oktober 1994 klagandenas lönebesked för januari månad 1992 såvitt en korrigeringskoefficient som hade beräknats med utgångspunkt från levnadskostnaderna i en annan stad (i förevarande fall Bonn) än Tysklands huvudstad (Berlin från och med oktober 1990) hade tillämpats.

9. Till följd av denna dom utarbetade kommissionen den 9 december 1994 en första ändring av förslaget till rådets förordning (SEC (94) 2024 slutlig), i syfte att åstadkomma en "årlig anpassning" av tjänstemännens löner och pensioner, i syfte att fastställa korrigeringskoefficienter som skulle tillämpas från och med den 1 juli 1994. Kommissionen överlämnade därefter till rådet ett andra förslag till förordning (SEC (94) 2085 slutlig) angående fastställande med retroaktiv verkan från och med den 1 oktober 1990 av en allmän korrigeringskoefficient för Tyskland samt särskilda korrigeringskoefficienter för Bonn och Karlsruhe.

10. Rådet antog därefter, på grundval av det första förslaget i dess ändrade lydelse, förordning nr 3161/94 som bland annat innebar ändring av korrigeringskoefficienter med verkan från och med den 1 juli 1994 och fastställande av en allmän korrigeringskoefficient för Tyskland, beräknad med utgångspunkt från levnadskostnaderna i Berlin, och en särskild korrigeringskoefficient som skulle vara tillämplig på löner till tjänstemän och övriga anställda med placering i Karlsruhe.

11. Rådet godtog inte kommissionens andra ändrade förslag om fastställande av korrigeringskoefficienter med retroaktiv verkan från oktober 1990.

12. Den 5 maj 1995 begärde klagandena hos kommissionens tillsättningsmyndighet med stöd av artikel 90.1 i tjänsteföreskrifterna för det första att deras lönebesked sedan januari 1992 skulle upprättas med tillämpning av den lagligen giltiga korrigeringskoefficienten, för det andra att det skulle fastställas att kommissionen hade handlat felaktigt genom att inte inom rimlig tid vidta de åtgärder som var nöd-

4 — EGT L 361, s. 13, ändring i EGT L 10, 1992, s. 56.

vändiga för att följa Chavane de Dalmassy-domen i enlighet med artikel 176 i EG-fördraget (nu artikel 233 EG), samt för det tredje att varje klagande skulle erhålla skadestånd om 50 000 BEF som ersättning för den ideella skada som de hade lidit.

13. Denna begäran avslogs, varför klagandena väckte talan mot beslutet om avslag, vilken i sin tur ogillades i den överklagade domen.

Den första grunden

14. Klagandenas första grund rör åsidosättande av artikel 215 andra stycket i EG-fördraget (nu artikel 288 andra stycket EG) och artikel 44.1 c i förstainstansrättens rättegångsregler och uppenbart oriktig bedömning av deras intresse av att få saken prövad.

15. Klagandena anser att förstainstansrätten i punkterna 77—81 i den överklagade domen med orätt ansett att klagandena inte hade styrkt en skada som kan ge rätt till ersättning enligt deras yrkanden.

16. Jag finner det viktigt att sätta in de kritiserade övervägandena i sitt sammanhang i förstainstansrättens resonemang. Förstainstansrätten har inte påstått att klagandena inte lidit någon skada av att en korrigeringskoefficient beräknad med utgångspunkt från levnadskostnaderna i Berlin inte tillämpades på deras löner. Förstainstansrätten hade redan funnit att klagandenas yrkande om att en sådan korrigeringskoefficient skulle tillämpas inte kunde bifallas, varför den i enlighet med rättspraxis [5] prövade huruvida klagandena hade lidit en skada som borde ersättas, eftersom deras huvudyrkande inte kunde bifallas.

17. Klagandena synes i överklagandet göra gällande både en ekonomisk och en ideell skada.

18. Vad avser den ekonomiska skadan är klagandenas argument inte särskilt tydliga. Klagandena har hänvisat till omständigheten att deras intresse av att få saken prövad borde ha bedömts med utgångspunkt i förhållandena när de för första gången väckte talan.

19. Vid den tidpunkt då klagandena väckte talan i det ovannämnda målet Chavane de Dalmassy hade kommissionen emellertid lagt fram ett förslag till förordning om fastställande av en högre korrigeringskoefficent för Karlsruhe än den som var tillämplig för Bonn, vilket diskuterades i rådet. Det är således obestridligen så, att klagandena hade intresse av att få saken prövad.

5 — Se dom av den 9 augusti 1994 i mål C-412/92 P, parlamentet mot Meskens (REG 1994, s. I-3757), punkt 28.

20. Det framgår emellertid av de ovan beskrivna omständigheterna att olika nya förslag hade lagts fram till följd av Chavane de Dalmassy-domen.

21. Jag anser därför att klagandenas intresse av att få saken prövad i förevarande fall inte skall bedömas med utgångspunkt från förhållandena då talan väcktes i målet Chavane de Dalmassy.

22. Den rättspraxis som klagandena har hänvisat till som stöd för sina argument rör för övrigt ett annat fall. [6] I det fallet hade talan avvisats på den grunden att sökandena hade förlorat sitt intresse av att få saken prövad, eftersom det omtvistade beslutet redan hade ersatts av ett nytt beslut när talan väcktes.

23. När talan väcktes saknade klagandena således intresse av att få saken prövad och det är med utgångspunkt från denna tidpunkt som frågan skall bedömas.

24. Det ankom således på klagandena att styrka att deras skada kvarstod när de väckte talan vid förstainstansrätten, trots de ändringar som hade införts efter Chavane de Dalmassy-domen. Det kan dock konstateras att klagandena har hållit diskret tyst om vilken ekonomisk skada de anser att de fortfarande led av vid denna tidpunkt.

25. Klagandena har framför allt på intet sätt bestritt de sifferuppgifter som kommissionen har inkommit med, enligt vilka levnadskostnaderna under hela den aktuella tidsperioden var något högre i Bonn än i Karlsruhe. Av detta följer att om en annan korrigeringskoefficient än den som hade beräknats med hänvisning till Bonn skulle tillämpas, såsom klagandena har yrkat, skulle de inte erhålla en ekonomisk fördel utan tvärtom lida en förlust.

26. Klagandena synes, åtminstone implicit, anse att den omständigheten att inte korrigeringskoefficienten för Berlin har tillämpats utan den lägre koefficienten, beräknad med utgångspunkt från levnadskostnaderna i Bonn, innebär att de har vållats en ekonomisk skada. Förstainstansrätten har emellertid ansett att detta krav var grundlöst, eftersom det står i strid med själva syftet med korrigeringskoefficienter, varför klagandena inte har vållats en ekonomisk skada av att kravet inte har uppfyllts, vilket i så fall skulle leda till att de skulle tillerkännas kompletterande ersättning.

27. Av detta följer att förstainstansrätten gjorde rätt när den ansåg att klagandena inte hade styrkt en sådan skada.

28. Tvärtemot vad klagandena har påstått har förstainstansrätten inte begränsat sin analys till denna aspekt av skadan, och den

6 — Beslut av den 13 december 1996 i mål T-128/96, Lebedef mot kommissionen (REGP 1996, s. I-A-629 och s. II-1679).

har inte ansett att endast en rent ekonomisk skada kan utgöra grund för utbetalning av kompletterande ersättning till klagandena. I punkterna 77—81 behandlas nämligen uttryckligen den ytterligare skada som klagandena har gjort gällande, inbegripet den ideella skadan.

29. Vad avser den ideella skadan har klagandena gjort gällande att kommissionens passivitet lett till att deras situation aldrig har rättats till, eftersom inga nya lönebesked som ersatte de ogiltigförklarade lönebeskeden sändes till dem. Klagandena har därför svävat i osäkerhet om frågans lösning och de har aldrig fått några förklaringar.

30. Kommissionen har dessutom begått en antal tjänstefel gentemot dem, vilket lett till att de har vållats en ideell skada. Klagandena har således styrkt sin skada i tillräcklig mån, eftersom en sådan skada per definition endast kan beräknas med hänsyn till billighet.

31. Klaganden menar därför att förstainstansrätten med orätt kommit fram till den motsatta slutsatsen i de ovannämnda punkterna 79—81 i den överklagade domen.

32. Klagandena förbiser enligt min mening sambandet mellan deras yrkande om ersättning för ideell skada och deras huvudyrkande.

33. Den ideella skada som klagandena gör gällande är direkt knuten till att deras huvudyrkande inte har bifallits. Det är detta som de menar har lett till att de har svävat i osäkerhet. På samma sätt är det inte kommissionens påstådda tjänstefel som i sig har förvärrat den påstådda ideella skadan utan omständigheten att tjänstefelen förhindrat klagandena från att få sin begäran bifallen.

34. Klagandena har emellertid inte ifrågasatt förstainstansrättens bedömning att deras huvudsakliga syfte med talan var att erhålla nya lönebesked för vilka en korrigeringskoefficient beräknad med utgångspunkt från levnadskostnaderna i Berlin skulle tillämpas.

35. Den påstådda ideella skadan består således i att en korrigeringskoefficient beräknad med utgångspunkt från levnadskostnaderna i Berlin inte har tillämpats vad avser klagandenas ogiltigförklarade lönebesked. Förstainstansrätten har emellertid redan i sin dom i målet Barraux m.fl. mot kommissionen [7] förklarat att klagandena om så skulle ske skulle erhålla en oberättigad fördel.

36. Förstainstansrätten har bekräftat denna rättspraxis genom att i den överklagade domen på nytt anse att det är uppenbart att en sådan begäran är oberättigad. Förstainstansrätten har således inte gjort sig skyldig till felaktig rättstillämpning genom att anse att en vägran att bifalla en sådan begäran inte kan medföra ideell skada.

7 — Dom av den 11 december 1996 i mål T-177/95 (REGP 1996, s. I-A-541 och s. II-1451).

37. Sedan förstainstansrätten med rätta funnit att klagandena inte hade styrkt den påstådda skadan, drog den konsekvenserna därav i enlighet med sina rättegångsregler.

38. Förstainstansrätten har nämligen erinrat om att enligt artikel 44.1 c i förstainstansrättens rättegångsregler måste en ansökan innehålla uppgifter om föremålet för talan samt en kortfattad framställning av grunderna för denna, varför den helt logiskt ansett att en ansökan om ersättning för skada som har vållats av en gemenskapsinstitution, som inte innehåller uppgifter som gör det möjligt att identifiera den skada som klagandena påstår sig ha lidit, inte uppfyller detta krav.

39. Förstainstansrätten har således inte heller åsidosatt denna bestämmelse.

40. Av det ovanstående följer att överklagandet inte kan bifallas med stöd av den första grunden.

Den andra grunden

41. Klagandena har under den andra grunden gjort gällande att förstainstansrätten har åsidosatt såväl artikel 176 i fördraget som rättspraxis rörande denna bestämmelse samt misstolkat den ovannämnda Chavane de Dalmassy-domen.

42. Klagandena menar att förstainstansrätten har gjort sig skyldig till felaktig rättstillämpning genom att anse att nämnda dom medförde två oskiljaktiga skyldigheter för rådet, nämligen dels skyldigheten att anta en förordning där det fastställs en korrigeringskoefficent för Tyskland beräknad med utgångspunkt från levnadskostnaderna i Berlin, dels skyldigheten att anta en särskild korrigeringskoefficient för Karlsruhe.

43. Klagandena anser därför att förstainstansrätten har gjort fel när den ansåg att kommissionen inte var skyldig att upprätta nya lönebesked med tillämpning av korrigeringskoefficienten för anställningslandet, beräknad med utgångspunkt från levnadskostnaderna i huvudstaden, eftersom ingen särskild korrigeringskoefficient förelåg för klagandenas anställningsort och eftersom rådet inte hade vidtagit nödvändiga åtgärder för att ändra detta förhållande.

44. Enligt klagandena har förstainstansrätten således åsidosatt artikel 176 i fördraget genom att inte anse att kommissionen har dröjt med att följa Chavane de Dalmassy-domen.

45. Kommissionen anser å sin sida att det är uppenbart att klagandenas påstående är felaktigt. Såväl den åberopade lagstiftning-

ens anda och ordalydelse som Chavane de Dalmassy-domen visar på att rådet hade två oskiljaktiga skyldigheter och att kommissionen inte kunde frånse desamma för att bifalla klagandenas begäran. Kommissionen har inte gjort sig skyldig till någon underlåtenhet i frågan.

46. Jag vill inledningsvis anmärka att jag inte kan ansluta mig till kommissionens analys samt att klagandenas försök att hävda att lagstiftning och rättspraxis har en innebörd som det är uppenbart att de inte har inte är övertygande.

47. Klagandenas ombud har vid den muntliga förhandlingen understrukit att denna grund är av största vikt, eftersom det i en rättsgemenskap är avgörande att en dom inte förblir overkställd. Jag delar helt denna uppfattning, men jag vill anmärka att klagandenas invändning rör att en viss del av de skyldigheter som anges i den aktuella domen inte har uppfyllts.

48. Jag anser att det står helt klart att Chavane de Dalmassy-domen innebär två sammanbundna skyldigheter för rådet. För det första förbjuds rådet att anta en korrigeringskoefficient för det berörda landet som beräknas med hänvisning till en annan stad än huvudstaden, varför levnadskostnaderna i huvudstaden skall beaktas när korrigeringskoefficienten för landet fastställs.

49. För det andra åläggs rådet att fastställa särskilda korrigeringskoefficienter för de olika anställningsorter i detta land där det konstaterats en väsentlig skillnad i köpkraft i förhållande till levnadskostnaderna i huvudstaden.

50. Sambandet mellan dessa skyldigheter framgår klart redan av ordalydelsen i Chavane de Dalmassy-domen, av vilken det framgår att rådet med hänsyn till den princip som anges i bilaga XI till tjänsteföreskrifterna inte hade rätt att fastställa en tillfällig korrigeringskoefficient för Tyskland med utgångspunkt från levnadskostnaderna i en annan stad än huvudstaden.

51. I punkt 56 i nämnda dom har förstainstansrätten preciserat följande:

"Rådet borde, mot denna bakgrund, ha fastställt dels en korrigeringskoefficient — i förekommande fall tillfällig — för Tyskland beräknad med utgångspunkt från levnadskostnaderna i Berlin, dels särskilda korrigeringskoefficienter — i förekommande fall tillfälliga — för de olika anställningsorter i detta land där det konstaterats en väsentlig skillnad i köpkraft i förhål-

lande till levnadskostnaderna i huvudstaden Berlin."

52. Att orden "dels..., dels" har använts visar helt klart på sambandet mellan dessa två delar av meningen i fråga, vilket innebär att man måste se till båda dessa delar för att avgöra innehållet i rådets hela skyldighet.

53. Denna slutsats stöds av själva syftet med korrigeringskoefficienter. Dessa koefficienter har inte inrättats för att klagandenas löner automatiskt skall höjas när levnadskostnaderna i huvudstaden i den medlemsstat där de är placerade ökar.

54. Det framgår nämligen av artikel 64 i tjänsteföreskrifterna samt artikel 9 i bilaga XI till tjänsteföreskrifterna angående tillämpningsföreskrifter för artiklarna 64 och 65 i tjänsteföreskrifterna att korrigeringskoefficienterna, såsom uttrycket antyder, syftar till att korrigera effekterna av skillnaderna i levnadskostnader mellan olika anställningsorter, så att tjänstemännen behandlas lika.

55. Av detta följer med nödvändighet att rådet är skyldigt att fastställa korrigeringskoefficienter när skillnaderna i levnadskostnader mellan olika anställningsorter är så betydande att likabehandlingen kommer i fara.

56. Om rådet endast var skyldigt att fastställa en koefficient beräknad med utgångspunkt från levnadskostnaderna i huvudstaden men inte var skyldigt att fastställa särskilda koefficienter för anställningsorter där det konstaterats väsentliga skillnader i levnadskostnader, skulle målet likabehandling av tjänstemän, vilket innebär att sådana skillnader skall neutraliseras, inte kunna uppnås med säkerhet.

57. Ovannämnda artikel 9 är helt klar på denna punkt. I denna artikel föreskrivs att när sådana skillnader konstateras "*skall* rådet" fastställa särskilda korrigeringskoefficienter. Att verbet "skall" används visar tydligt på att rådet åläggs en tvingande skyldighet. [8]

58. Att så är fallet framgår även av domstolens fasta rättspraxis. Domstolen har härvid erinrat om att "syftet med... artiklarna 64 och 65 i tjänsteföreskrifterna är att garantera likvärdig köpkraft för samtliga tjänstemän, oavsett deras anställningsort, i enlighet med likabehandlingsprincipen".

8 — I övriga språkversioner av denna bestämmelse används liknande uttryck.

59. Domstolen har därför ansett att "det härav följer att rådet saknar utrymme för eget skön vad avser nödvändigheten att införa en särskild korrigeringskoefficient för en anställningsort om det konstateras att levnadskostnaderna där är betydligt lägre än i huvudstaden". [9]

60. Enligt domstolen är denna slutsats en direkt följd av likabehandlingsprincipen, varför den även är giltig i fall, såsom det förevarande, då levnadskostnaderna på den berörda anställningsorten är betydligt lägre än i huvudstaden.

61. Klagandena har även åberopat domen i målet Brazzelli m.fl. mot kommissionen [10], till stöd för sitt påstående att rådet har ett så omfattande utrymme för eget skön vad avser att fastställa korrigeringskoefficienter att man inte kan vara säker på vad som gäller innan rådet har använt sig av denna befogenhet.

62. Denna invändning saknar relevans för förevarande mål. I förevarande fall rör det sig inte om frågan huruvida kommissionen inte kunde vara säker på vilka korrigeringskoefficienter som rådet skulle komma att fastställa.

63. Det som är avgörande i förevarande mål är att kommissionen inte bara hade rätt utan även var skyldig att beakta att det ankom på rådet ensamt att fastställa korrigeringskoefficienter och särskilt en särskild korrigeringskoefficient för de anställningsorter där levnadskostnaderna skilde sig betydligt från levnadskostnaderna i huvudstaden.

64. Omständigheten att själva syftet med korrigeringskoefficienter är att genomföra likabehandlingsprincipen tyder nämligen även på att kommissionen inte får tillämpa korrigeringskoefficienterna på ett sådant sätt att respekten för denna princip äventyras. Av detta följer att kommissionen inte, i fall då rådet inte har fastställt de koefficienter som krävs, kan tillämpa en koefficient beräknad med hänvisning till huvudstaden och således underlåta att beakta de skillnader som föreligger avseende levnadskostnaderna på anställningsorten i förhållande till levnadskostnaderna i huvudstaden som har konstaterats.

65. Såsom med rätta har anmärkts i den överklagade domen framgick redan av upplysningar från rättspraxis att skillnaderna i levnadskostnader mellan Karlsruhe och huvudstaden var betydande. [11]

66. Klagandena har för övrigt aldrig bestritt att det föreligger betydande skillnader i levnadskostnader mellan Karlsruhe

9 — Se dom av den 23 januari 1992 i mål C-301/90, kommissionen mot rådet (REG 1992, s. I-221), punkterna 22 och 25.

10 — Dom av den 26 februari 1992 i de förenade målen T-17/89, T-21/89 och T-25/89 (REG 1992, s. II-293).

11 — Se domen i det ovannämnda målet Barraux m.fl. mot kommissionen, punkt 53, till vilken det hänvisas i punkt 66 i den överklagade domen.

och Berlin, vilket är en omständighet som kommissionen har åberopat i sitt förslag till förordning där det fastställs en särskild koefficient för Karlsruhe.

67. Enligt klagandena hade nämligen "rådets vägran att anta kommissionens förslag sin grund i dess vilja att tillämpa korrigeringskoefficienten 'Tyskland', vilken beräknats med utgångspunkt i levnadskostnaderna i Berlin, på tjänstemän placerade i Karlsruhe". [12]

68. Det skall emellertid anmärkas att den förordning som rådet hade antagit, på grundval av kommissionens förslag, medförde att en koefficient beräknad med hänvisning till Bonn tillämpades på klagandena, vilket är en omständighet som klagandena borde känna till, eftersom det var en omständighet som klagandena åberopade i det mål som ledde till Chavane de Dalmassy-domen, vilken de påstår att de vill skall följas.

69. Om rådet, som klagandena påstår, hade önskat att den koefficient som gäller för Berlin skulle ha tillämpats i klagandenas fall, tror jag inte att rådet hade antagit en förordning som innebar att en helt annan koefficient, beräknad med utgångspunkt från levnadskostnaderna i Bonn, skulle tillämpas i deras fall.

70. Av det ovanstående följer att förstainstansrätten gjorde rätt när den ansåg att kommissionen inte hade rätt att beakta levnadskostnaderna i Berlin vad avser klagandenas lönebesked, eftersom den skillnad som hade konstaterats vid jämförelsen med Berlin gjorde att rådet var skyldigt att fastställa en särskild korrigeringskoefficient för Karlsruhe.

71. Förstainstansrätten gjorde därför rätt när den fann att kommissionen inte hade gjort sig skyldig till underlåtenhet att agera.

72. Klagandena har vidare gjort gällande att kommissionen hade tre olika möjligheter att följa Chavane de Dalmassy-domen.

73. Enligt klagandena hade kommissionen, förutom möjligheten att upprätta lönebesked med tillämpning av en korrigeringskoefficient beräknad med hänvisning till Berlin, vilket är en möjlighet som förstainstansrätten hade förkastat, även möjlighet att väcka passivitetstalan mot rådet eller att diskutera saken med klagandena.

74. Klagandena har dock inte ifrågasatt förstainstansrättens resonemang i punkt-

12 — Punkt 64 i överklagandet.

erna 99—103 i den överklagade domen, av vilket det framgår att en enskild inte kan kräva att kommissionen skall väcka passivitetstalan, utan att inkräkta på det utrymme för eget skön som kommissionen förfogar över vad avser hur den väljer att följa en dom.

75. Den enda fråga som återstår är således huruvida förstainstansrätten borde ha ansett att kommissionen, mot bakgrund av omständigheterna i målet, borde ha diskuterat med klagandena hur den lämpligen skulle följa Chavane de Dalmassy-domen.

76. Förstainstansrätten har inledningsvis erinrat om att det framgår av nämnda dom att kommissionen, på grund av att rådet inte hade antagit en rättsakt, saknade möjlighet att tillämpa en annan korrigeringskoefficient på klagandenas löner än den som föreskrevs i den gällande lagstiftningen och således särskilt en koefficient beräknad med utgångspunkt från levnadskostnaderna i Berlin.

77. Jag har redan ovan förklarat att jag anser att förstainstansrättens slutsats är riktig.

78. Det är emellertid ostridigt att, såsom förstainstansrätten har konstaterat, denna omöjlighet utgör en "särskild svårighet" att följa nämnda dom.

79. När en sådan svårighet uppkommer ankommer det enligt rättspraxis [13] på den berörda institutionen att fatta ett beslut, så att de berörda får skälig kompensation för de nackdelar som det ogiltigförklarade beslutet har vållat dem.

80. Klagandena har därav dragit slutsatsen att om kommissionen ansåg sig stå inför en särskild svårighet att följa Chavane de Dalmassy-domen, borde den ha diskuterat saken med klagandena för att finna en lösning, snarare än att helt avstå från att ta ställning.

81. Jag vill emellertid anmärka att en sådan diskussion endast är av nöden om klagandena har vållats skada av att Chavane de Dalmassy-domen inte har följts.

82. Enligt den rättspraxis som klagandena själva har åberopat är den berörda institutionen skyldig att fatta ett beslut, så att de

13 — Se domen i det ovannämnda målet parlamentet mot Meskens.

berörda får skälig kompensation för de nackdelar som situationen har vållat dem, i fall då det föreligger särskilda svårigheter att följa en dom.

83. Av detta följer med nödvändighet att det inte föreligger någon skyldighet att vidta sådana åtgärder i fall då ingen nackdel har styrkts.

84. Som ovan har konstaterats hade förstainstansrätten emellertid i förevarande fall med rätta ansett att en sådan skada inte hade styrkts.

85. Förstainstansrätten gjorde således rätt när den ansåg att kommissionen inte var skyldig att vidta åtgärder för att kompensera klagandena och att kommissionen härvid inte gjort sig skyldig till otillåten underlåtenhet att agera.

86. Rådet har i sitt svaromål understrukit att det delar förstainstansrättens slutsatser. Rådet har dock ifrågasatt förstainstansrättens resonemang i punkterna 60 och 61 i den överklagade domen, vilka har följande lydelse:

"Om gemenskapsdomstolen ogiltigförklarar en av institutionernas rättsakter ankommer det på institutionen att i enlighet med artikel 176 i fördraget vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa domen.... När föreskrifter har förklarats rättsstridiga kvarstår verkan av denna rättsstridighet för den berörda parten även efter det att nya föreskrifter antas av den berörda institutionen, vilka är tillämpliga på framtida händelser....

Följaktligen var enbart antagandet av förordning nr 3161/94 inte a priori tillräckligt för att följa Chavane de Dalmassy-domen, eftersom denna förordning inte omfattar tjänstemännens lönebesked för januari 1992 till och med juni 1994."

87. Rådet anser nämligen att det följer av förstainstansrättens uttalanden att rådet, som antagit den förordning som enligt Chavane de Dalmassy-domen inte får tillämpas, eftersom den är rättsstridig, var skyldigt att anta en ny förordning.

88. Enligt rådets mening följer det emellertid av rättspraxis rörande artikel 184 i EG-fördraget (nu artikel 241 EG) att så inte är fallet. Det finns anledning att skilja mellan ogiltigförklaring av lagstiftning, vilket i princip medför en skyldighet att ersätta densamma, och invändning om rättsstridighet, vilket endast leder till att de bestämmelser som utgjort grund för den

omtvistade enskilda rättsakten inte får tillämpas i ett visst fall.

89. Rådet har därför yrkat att domstolen "i enlighet med artikel 116.1 andra strecksatsen i domstolens rättegångsregler skall bifalla kommissionens och rådets yrkanden i första instans".

90. Eftersom förstainstansrätten har bifallit nämnda yrkanden, syftar rådets intervention således till att den överklagade domen skall fastställas och att överklagandet skall ogillas, även om rådet kritiserar en aspekt i den överklagade domen.

91. Rådet vill således att den överklagade domen skall fastställas men anför argument som inte rör klagandenas grunder, eftersom klagandena hävdar att kommissionen och inte rådet har förfarit passivt.

92. Jag anser därför att domstolen inte bör ta ställning till rådets argument.

93. Det är således endast i andra hand som jag anmärker att jag inte delar den oro som rådet har gett uttryck för. Förstainstansrätten har nämligen förklarat att "enbart antagandet av förordning nr 3161/94 inte *a priori*[14] var tillräckligt för att följa Chavane de Dalmassy-domen".

94. Förstainstansrätten har således inte slutgiltigt tagit ställning i denna fråga.

95. De avsnitt som är i fråga utgör inte heller skäl som är avgörande för domslutet i den överklagade domen. Den enda slutsats som förstainstansrätten dragit av desamma är att den måste pröva vilka skyldigheter som åligger kommissionen till följd av Chavane de Dalmassy-domen, eftersom rådet inte hade antagit en förordning som var tillämplig för perioden i fråga.

96. Rådet har dock inte ifrågasatt denna slutsats, och frågan huruvida rådet var skyldigt att anta en sådan förordning saknar relevans för förstainstansrättens resonemang.

14 — Min kursivering.

97. Mot denna bakgrund kan överklagandet inte heller bifallas med stöd av klagandenas andra grund.

Den tredje grunden

98. Denna grund rör åsidosättande av artikel 63 och följande artiklar i tjänsteföreskrifterna rörande tjänstemännens löner. Enligt klagandena medför rättspraxis krav på att en korrigeringskoefficient beräknad med utgångspunkt från levnadskostnaderna i huvudstaden skall tillämpas på deras löner, eftersom rådet inte fastställt en särskild korrigeringskoefficient för Karlsruhe.

99. Jag delar helt kommissionens slutsats att det är uppenbart att klagandena under denna grund inte förbiser vad som är syftet med korrigeringskoefficienter.

100. Såsom redan anförts ovan framgår det av rättspraxis [15] att syftet med de korrigeringskoefficienter som skall tillämpas på tjänstemännens löner enligt artiklarna 64 och 65 i tjänsteföreskrifterna är att garantera likvärdig köpkraft för samtliga tjänstemän, oavsett anställningsort, i enlighet med likabehandlingsprincipen.

101. Det står dock helt klart, och klagandena har inte bestritt att så är fallet, att levnadskostnaderna i Karlsruhe, under den omtvistade perioden, var betydligt lägre än i Berlin. Att tillämpa den korrigeringskoefficient som gäller för Berlin på anställda i Karlsruhe skulle därför helt klart strida mot de principer som framgår av ovannämnda rättspraxis.

102. Av detta följer att förstainstansrätten inte har åsidosatt artikel 63 och följande artiklar i tjänsteföreskrifterna genom att slå fast att klagandena inte kunde kräva att korrigeringskoefficienten för Berlin skulle tillämpas på deras löner.

103. Överklagandet kan därför inte heller bifallas med stöd av klagandenas tredje grund.

15 — Se domen i det ovannämnda målet kommissionen mot rådet.

Förslag till avgörande

104. Av ovanstående skäl föreslår jag att domstolen skall ogilla överklagandet.

105. Vad avser rättegångskostnaderna skall det anmärkas att artikel 118 i domstolens rättegångsregler innehåller en hänvisning som gör att artikel 69 i dessa rättegångsregler är tillämpliga i förevarande fall om inte bestämmelserna i artikel 122 utgör hinder därför.

106. I artikel 69.2 föreskrivs att tappande part skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Så är här inte fallet.

107. Av artikel 69.4 framgår att institutioner som har intervenerat skall bära sina rättegångskostnader.

108. Jag föreslår därför att var och en av parterna skall bära sin rättegångskostnad.